

Klövårdscertifiering

Utfärdas av klövvårdsföreningen som tillsammans med BYS, SLU och Växa Sverige tar fram kriterierna.

I certifieringsgruppen ingår två veterinära klövexperter varav en nordisk sensor skild från den svenska klövvårdsutbildningen och en sekreterare.

Resultaten från de enskilda momenten vägs samman till ett gemensamt betyg.

För godkännande vid certifiering krävs:

- Godkänt certifieringsprov som består av en teoretisk och en praktisk del
- Att under det senaste året ha verkat och registrerat minst 1000 kor i kodatabasen
Alternativt att under senaste året under överinseende av handledare få intyg av att ha verkat 1000 kor
- Att arbeta enligt SKF "Kvalitetssäkrad klövvård" (se nedan)

Certifieringsprov

Praktiska prov som bedöms med hjälp av bedömningsprotokoll enligt en betygsskala 1-5 enligt nedan. För godkänt krävs minst betyg 3 i varje moment.

- Funktionell verkning av två slaktklövar varav en görs anonymt.
- Diagnostisera avvikande klövform och klövsjukdomar och föreslå behandling
- Lägga bandage och limma på kloss på slaktklöv
- Funktionell verkning av en levande ko med diagnostisering och behandling av aktuella avvikande klövformer och klövsjukdomar.
- Hantering av kon på ett etiskt och djurskyddsmässigt sätt i samband med verkning
- Vara utrustad och arbeta på ett ur arbetskyddsmässigt säkert sätt
- Arbeta på ett smittskyddsmässigt säkert sätt

Teoretisk prov som görs individuellt hemma och skickas in för rättning en vecka innan det praktiska provet.

- Kunna beskriva vad funktionell verkning innebär
- Kunna bedöma rörelserna, hälta hos en ko
- Kunna känna igen och namnge de vanligaste förekommande klövsjukdomarna och avvikande klövformer
- Kunna behandla de vanligaste förekommande klövsjukdomarna och ge råd om eftervård
- Kunna redogöra för djurskyddslagens bestämmelser om klövvård
- Kunna redogöra för vilka åtgärder som krävs för att jobba på ett arbetskyddssäkert och smittskyddssäkert sätt.
- Kunna diagnostisera 10 bilder på avvikande klövform och klövsjukdomar

Den litteratur som krävs för det teoretiska provet ska finnas upplänkat eller hänvisat till på SKF hemsida.

Kvalitetssäkrad klövvård

1. Verka klöv funktionellt för att återställa rätta belastningsförhållanden
2. Ställa rätt klövsjukdomsdiagnos och utföra rätt behandlingsåtgärd samt att kunna ge viss rådgivning om miljö-, avels- och skötselåtgärder för att förbättra klövhälsan
3. Registrera klövskador, avvikande klövform, rörelser och behandlingar på ett så noggrant sätt som möjligt i klövhälsorapport och tillse att denna rapporteras till kodatabasen
4. Arbeta enligt uppsatta smittskyddsrekommendationer för att inte riskera spridning av smittsam sjukdom
5. Säker djurhantering för att inte skada djuren eller påverka deras välfärd negativt före, under och efter verkningen
6. Säker arbetsmiljö med användning av tillgängliga arbetskydd för att inte riskera att skada sig själv eller medhjälpare
7. Tillse att upprätthålla sina egna kunskaper genom tillgänglig litteratur och praktisk fortbildning

Klövvård syftar till att förebygga en god klövhälsa och gott djurskydd genom funktionell klövverkning samt därigenom att **upptäcka och behandla klövskador** innan de ger upphov till försämrad djurvälfärd och påverkan på produktionen. För att uppfylla dessa mål krävs grundläggande kunskap och förståelse för samband mellan klövens anatomi och funktion, påverkan av miljö och skötsel samt kunskap om klövsjukdomar, deras behandling och förebyggande åtgärder. I samband med klövvård är det också viktigt att djuren inte störs mer än nödvändigt i sina rutiner och att klövvården **inte orsakar onödigt lidande** för djuren. Dessutom ska åtgärder vidtas för att **inte sprida smittsamma sjukdomar** mellan djuren eller besättningar genom att rekommenderade smittskyddsrutiner upprätthålls. För att djurägaren ska få information om djurens och besättningens hälsostatus ska **klövanmärkningar och behandlingar över de djur som verkas registreras och rapporteras till kodatabasen**. Därvid är det viktigt att bedömningarna görs på ett så samstämmigt sätt som möjligt.

Studiematerial

Obligatorisk bas, böcker-häften svenska

Andersson, L. (1995). Klövar. Om klövvård och klövsjukdomar. Hållsta, Svensk husdjursskötsel ek för: nr 116 Tillgänglig från: christer.bergsten@slu.se

Egger-Danner, C., Nielsen, P., Fiedler, A., Müller, K., Fjeldaas, T., Döpfer, D., Daniel, V., Bergsten, C., Cramer, G., Christen, A.-M., Stock, et al. (2015). ICAR claw health atlas, ICAR, Rome: 46. [Online] Tillgänglig på: <http://www.icar.org/index.php/whats-new-post/> [Använd 15-12-2015].

Huisen, J. (2008). Kosignaler (svensk utgåva). Zutphen, Rood Bont. [Online] Tillgänglig på: <http://www.vxa.se/Radgivning-service/Djurhalsa/Djurvalfard8/Fraga-kon/Kosignaler/> [Använd 15-12-2015].

Huisen, J. (2015). Klövsignaler, framgångsfaktorer för friska klövar (svensk utgåva). Zutphen, Rood Bont. [Online] Tillgänglig på: <http://hushallningsallskapet.se/>

Manske, T., et al. (2002). Klövvård och klövhälsa hos mjölkkor. Jordbruksinformation. Jönköping, 26. [Online] Tillgänglig på: <http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/klovvard-och-klovhalsa-hos-mjolkkor.html> [Använd 15 12 2015].

Nordisk klövatlas, Växa Sverige, [Online] Tillgänglig på: <http://www.vxa.se/Global-Pages/Resultat/?q=nordisk+kl%c3%b6vatlas> [Använd 15-12-2015].

Därutöver, lättläst på svenska

Andersson, S., et al. (2011). Båspallsunderlag och dess inverkan på hasskador hos mjölkkor, SVA, SLU: 26. [Online] Tillgänglig på: <http://www.sva.se/djurhalsa/notkreatur/endemiska-sjukdomar-notkreatur/hasskador-notkreatur> [Använd 15-12-2015].

Bergsten, C. (1997). Infektiösa klövsjukdomar- en plåga för vara kor. Fakta husdjur. Uppsala, SLU Kontakt

Bergsten, C. (1997). Fång, ett ömmande problem. Fakta veterinärmedicin. Uppsala, SLU Kontakt

Bergsten, C. (2002). "God komfort och hygien där kor, står och ligger." Stalltipset **19**(1): 10-13.

Bergsten, C. (2009). Betydelsen av golvkomfort för klöv- och benhälsa hos kvigor och kor. Forskning Special, Svensk Mjolk

Bergsten, C. (2011). "Klövspalt vanlig orsak till hälta." Nötkött(4): 59.

Bergsten, C. and M. Jansson Mörk (2012). Hur påverkas klövhälsan av betestidens längd? Forskning Special, Svensk Mjolk

Hillström, A. and C. Bergsten (2005). "Digital dermatit - en tickande bomb i svenska lösdrifter." Svensk veterinärtidning **57**(11): 15-20.

Hillström, A., et al. (2005). Ger skumbad och pedikyr hälsosammare fötter för primadonnor. Djurhälso och utfodringskonferens, Jönköping, Svensk Mjolk.

Oskarsson, M. (2008). Vad kostar dålig klövhälsa? Djurhälso & utfodringskonferens, Norrköping, Svensk Mjolk.

Bedömningsprotokoll verkning

Namn: _____

Datum: _____

Bedömning av djur före verkning

Muntlig genomgång före verkning → sätt mål → relatera resultatet till uppsatt mål

	Kommentarer	Mål	Betyg
Rörelser (står och går)			
Klövform			
Benställning			
Skador			

Bedömning av verkning (tå längd 75 mm, vinkel 45-50 %, sultjocklek)

	Kommentarer	Betyg
VF		
HF		
VB		
HB		
Hela djuret	Alla fyra lika, symmetri. Samma mått	

Betygskriterier verkning (För godkänt krävs minst betyg 3)

1. Verkat håll, tunt ojämnt, stor risk för hålla
2. Avsevärda fel som svårligen kan rättas till
3. Flera fel som enkelt kan rättas till, oplant verkat, otillräckligt verkat, otillräcklig urskålning
4. Få små fel som enkelt kan rättas till
5. Utomordentligt bra/felfritt

Bedömning av övriga praktiska moment

Lägga bandage	Läggas så det sitter kvar minst 3 dagar, ej skadar kon	G
Sätta kloss	(ska sitta kvar när man slår med hammare)	G

Teoretiskt prov

För godkänt teoretiskt prov krävs minst 75 % rätt.

Omprov

Vid icke godkänt prov kan omprov göras tidigast efter 3 månader.